

13. biblijska doktrina

Čekaj na Gospoda

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Ključni tekst: Psalam 27,14

Pojam čekanja u Knjizi Psalama označava posedovanje, pokazivanje vere i istrajavanje u njoj. Vernici se pozivaju da čekaju na Gospoda i ispunjenje Njegovih obećanja, kao što su Avram i Sara bili pozvani da čekaju blagoslov obećanog deteta (1. Mojsijeva 12,1-4; 1. Mojsijeva 21,1-5), koji je, konačno, bio darovan posle 25 godina. Slično tome, Izrailj je čekao oslobođenje, podnoseći 430 godina u Egiptu, pre nego što su otišli u Obećanu zemlju (1. Mojsijeva 15,13; 2. Mojsijeva 12,40.41). Isto tako pisci psalama, sa istrajnom verom, drže se Božjih obećanja, kao što je to činio Danilo, koji je, na osnovu ispunjenja 70 godina iz Jeremijinog proročanstva (Jeremija 29,10.11), čekao na povratak Jevreja u Obećanu zemlju (Danilo 9,1.2). Jevreji su takođe stotinama godina čekali obećanog Mesiju, dok se nije ispunilo vreme i Isus došao na Zemlju u ljudskom telu.

Čekanje se sastoji iz dve promenljive: 1) iščekivanja da se ispuni obećanje i 2) očekivanja da će ono što je obećano biti ispunjeno u okviru određenog vremena ili do određenog trenutka. U životu, kada čekamo, aktivno iščekujemo neki događaj, bilo da čekamo nov posao, skoro venčanje, rođenje deteta, završetak akademskih studija, predstojeće putovanje, nov sastanak itd. Određeno vreme mora da protekne između očekivanja samog događaja i njegovog ispunjenja. Isto važi za Božja obećanja u našem svakodnevnom životu, kao i za konačno ispunjenje velikih događaja u planu otkupljenja.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Pisci psalama koriste šest jevrejskih glagola ili reči kada žele da predstave izazove vezane za čekanje. Ukratko ćemo razmotriti svaki od njih.

Qawah

Qawah je najčešći jevrejski glagol koji se upotrebljava da iskaže pojam „nade“, koja se takođe može izraziti glagolskim oblikom „čekati“, „očekivati“. Svih dvadeset puta koliko se *qawah* javlja u Psalmatu, Gospod je objekat, ili Onaj za koga čeznu: „I koji se god u Te uzdaju (ili ‘čekaju Te’), neće se osramotiti.“ (Psalom 25,3; videti Psalm 69,6); „Bezazlenost i pravda neka me sačuva, jer se u Tebe uzdam (‘Tebe čekam’)“ (Psalom 25,21); „Da, u Bogu se smiri (‘čekaj Boga’) dušo moja, jer je u Njemu nad moj.“ (Psalom 62,5) Kao što ovi stihovi u velikoj meri pokazuju, uvek treba da se uzdamo u Gospoda.

Imenica „nada“ (jevrejski *tiqvah*) takođe potiče od glagolskog korena *qawah*: „Jer si Ti nadanje moje, Gospod je Gospod pouzdanje moje od mladosti moje.“ (Psalom 71,5) Prema psalmistu jedina nada koju imamo u ovom životu je u Bogu. Nakon razmišljanja o tome koliko je ovaj život kratak, psalmista uzvikuje Gospodu: „Nad je moj u Tebi.“ (Psalom 39,7)

Glagol *qawah* može se koristiti i u negativnom smislu, kao u čekanju da ruka neprijatelja uništi Božji narod (Psalom 56,6; Psalm 119,95). Negativna upotreba ove reči podseća nas, kao grešnike, da je naša

nada često usredređena na iščekivanje rđavog ishoda. Da bismo se sačuvali od ovakve sklonosti, naša očekivanja moraju poteći iz srca preporođenog Duhom Svetim.

Yahal

Yahal znači „čekati, nadati se, istrajavati, čeznuti“. Posle *qawah*, to je glagolski koren koji se u Starom zavetu najviše koriti da izrazi nadu. Od 48 puta koliko se javlja, 21 od tih primera nalazimo u Knjizi Psalama. *Yahal* je obično povezan sa *qawah* (O Jovu 30,26; Psalam 39,8; Psalam 130,5; Priče 10,28; Priče 11,7; Isaija 51,5).

U Knjizi o Jovu, *yahal* se obično primenjuje na nadu koja je uzaludna, koja se čini beskorisnom, te prema tome nije povezana sa Bogom (O Jovu 6,11; O Jovu 14,14; O Jovu 29,21). Međutim, to nije slučaj u Psalmiru. Bog je jasan predmet nade koja je prevod reči *yahal*, kao što je navedeno: Psalam 31,24: „Svi koji se u Gospoda uzdate“; Psalam 33,22: „Kao što se uzdamo u Tebe“; Psalam 38,15: „Jer Tebe, Gospode, čekam“; Psalam 39,7: „Nad je moj u Tebi“; Psalam 42,11: „Uzdaj se u Boga“; Psalam 69,3: „Pobijelješe mi oči pogledajući Boga“. Naš Stvoritelj je dostojan našeg poverenja. Naše poverenje u Njegovu vernost i ljubav je temelj istinske vere, i osnova odnosa između Boga i ljudi. Ovaj odnos se temelji na Njegovoj milosti i Njegovoj dobroti, koje daruje onima koji se uzdaju u Njega (Psalam 33,18; Psalam 147,11).

U svetlu prethodno spomenutih biblijskih istina, smatramo da je svrshodno da usmerimo svoju pažnju, još jednom, na 119. Psalam. Kao što ovaj psalam svedoči, predmet nade je Božja Reč (Psalam 119,43,49,74,81,114,147). Štaviše, reči iz usta Božjih, kao što je zabeleženo u Pismu, jedini su pravi temelj hrišćanske vere. Upravo unutar stranica Pisma i u okviru obećanja datih u njemu hrišćani mogu pronaći sigurnost nade i spasenja. Neprijatelj je svestan ove činjenice i Bibliju je učinio posebnim predmetom svojih napada, pokušavajući da odvrati vernike od njenih istina ili ih prevari i navede da poveruju da je Pismo samo mit, plod ljudske maštete. Svi dokazi koje pronalazimo u prilog Bibliji, njenu preobražavajuću silu, ispunjena proročanstva i divna obećanja, treba da nas podstaknu da se pridružimo psalmistu u objavlјivanju: „Uzdam se u Riječ Njegovu.“ (Psalam 130,5) Iznad svega, naša pažnja treba da bude usredsređena na Pisma kao na izvor sve naše nade.

Hkah

Glagol *hkah* znači „čekati, istrajati, očekivati, nadati se“. Kao i u slučaju prethodnog glagola, *yahal*, objekat glagola *hkah* je obično Bog (Isaija 8,17; Isaija 30,18; Isaija 64,4; Sofonija 3,8).

Hkah se koristi samo dva puta u Psalmima. Prvi put se javlja u tekstu Psalam 33,20, pesmi koja uzdiže Stvoritelja i Održavaoca sveta (Psalam 33,1-11). Psalam 33,12 je ključan stih ovog psalma, koji kazuje da je Gospod izabrao Božji narod. Taj izbor je temelj vernikovog pouzdanja u Boga. Suprotno tome, ne možemo se uzdati u silu oružja ili vojske (Psalam 33,16.17). Psalmista objavljuje: „Duša se naša uzda u Gospoda; On je Pomoć naša i Štit naš.“ (Psalam 33,20) Kao ljudi koji živimo u sekularnoj, materijalističkoj kulturi, skloni smo da se uzdamo u novac, u svoje sposobnosti i diplome, u nauku, ili svoju državu; ali kao hrišćani, naše poverenje treba da počiva samo na Gospodu.

Druga upotreba glagola, u Psalmu 106, ukazuje na nedostatak strpljenja, postojanog duha. Psalm 106 je istorijski psalm, kao što smo videli u prethodnoj lekciji. U tekstu Psalm 106,7-11 pisac se priseća Božjih čuda učinjenih za Njegov narod u vreme Izlaska i kasnijeg putovanja u pustinji. Međutim, Božji narod „brzo zaboraviše djela Njegova, i ne počekaše (*hkah*) volje Njegove“ (Psalm 106,13). Mi se danas suočavamo sa istim velikim iskušenjem. Takođe suviše lako zaboravljamo šta je Gospod učinio u našem životu, što nam otežava da čekamo na Njegova obećanja. Srce koje zaboravlja da čeka Gospoda može načiniti očajan pokušaj da „pomogne“ Gospodu da ispunji svoja obećanja, kao što vidimo u izveštaju o Jakovu i njegovo majci Reveki. Njihovo nestrpljenje da obezbede blagoslov prvenaštva, skoro po svaku cenu, služi kao snažan podsetnik da čekamo da Gospod pruži, u svoje vreme, ono što je obećao.

Dumah

Dumah je imenica koja znači „tišina, odmor“. „Odnosi se na tišinu smrti (Psalm 94,17; 115,17)... *dumah* ukazuje na tišinu ili počivanje koje odražava poverenje u Boga (Psalm 39,2 [3]; 62,1 [2]) ili na nedostatak tišine koja je posledica Božje očigledne neaktivnosti (Psalm 22,2).“ (*New International Dictionary of Old Testament Exegesis*, entry on *dumah*, vol. 1, p. 912)

Psalm 62 koristi ovu imenicu da označi čekanje u tišini. Javlja se dva puta, kao što sledi:

Psalm 62,1: „Ta, u Boga je mir duši mojoj, od Njega je spasenje moje.“

Psalm 62,5: „Da, u Bogu se smiri, dušo moja; jer je u Njemu nad moj.“

Na drugom mestu u Pismu „čekanje“ nagoveštava „čutanje“. U trenucima čekanja, najbolji način da istrajemo i ostanemo postojani jeste da budimo tihi i razmišljamo o Božjoj Reči. Takav način razmišljanja pomaže nam da se pripremimo za ispit istrajnosti kroz koji moramo proći pre nego što ugledamo ispunjenje svojih očekivanja. Dok čekamo, Pismo nas teši sledećim rečima: „Jer će još biti utvara do određenoga vremena, i govoriće šta će biti do poslijeta i neće slagati; ko okljeva, čekaj je, jer će zacijelo doći, i neće odozniti.“ (Avakum 2,3)

Sabar

Glagol *sabar* se koristi mnogo manje da označi nadu u Starom zavetu nego reči koje smo do sada razmatrali. *Sabar* prenosi ideju o „očekivanju, nadanju, ispitivanju“. Psalmista sa poverenjem kazuje: „Blago onome, kojemu je Pomoćnik Bog Jakovljev, kojemu je nadanje u Gospodu, Bogu njegovu.“ (Psalm 146,5) Poverenje u Gospoda doneće sreću verniku, čak i usred iskušenja. Proučavali smo o razlozima da se uzdamo u Boga i da Ga obožavamo; suština ovih razloga je nada.

Zanimljivo je da psalmista dva puta koristi glagol *sabar* da izrazi čekanje, i, kao takav, on pokazuje šta je čekanje. Psalm 104,27 i Psalm 145,15 opisuju životinje koje čekaju da ih Stvoritelj nahrani: „Sve Tebe čeka“ i „Oči su svijeh k Tebi upravljene“. Ova slika podseća nas na Isusove reči. „Pogledajte na ptice nebeske kako ne siju, niti žnu, ni sabiraju u žitnice; pa Otac vaš nebeski hrani ih. Nijeste li vi mnogo pretežniji od njih?“ (Matej 6,26) Kao što nas ova slika poučava, treba da čekamo, sa strpljivim iščekivanjem ptica nebeskih, bez muke i očajanja, na blagoslove sa neba koje nam je Bog obećao. Dok

negujemo strpljenje i ponznu veru deteta, bićemo ojačani dok čekamo. Naš molitveni život, kao rezultat, biće takođe snažniji.

Hil

Glagol *hil* znači „raditi, previjati se, drhtati“, kao i „poroditi se“ ili „doneti na svet“. Prema tome, Psalm 37,7 može se doslovno prevesti: „Osloni se na Gospoda i ’porodi se ili rađaj’ za Njega.“ Ono što ovaj tekst nagoveštava jeste da je strpljiva istrajnost koju moramo negovati dok čekamo da se ispune Božja obećanja poput muke buduće majke koja iščekuje da rodi dete. Ovo vreme patnje podrazumeva težak porođaj, snažan bol i suze. Međutim, rezultat u vidu donošenja novorođenčeta na svet nadoknađuje iščekivanje i doživljenu patnju. Na isti način, čekanje Gospoda često obuhvata trenutnu muku i patnju, ali ishod će biti bogati Gospodnji blagoslovi.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Nada je važna komponenta svakog aspekta zemaljskog i duhovnog života. Apostol Pavle je svrstava, zajedno sa verom i ljubavlju, među tri vrhunske vrline plodonosnog hrišćanskog života ispunjenog Duhom (1. Korinćanima 13,13).

Nada nas nadahnjuje da istrajemo suočeni sa bolešću i tragedijom. Nada je oganj koji gori u nama, koji rasplamsava želju da shvatimo silu Božjih obećanja. Plamen se održava zahvaljujući svakodnevnom čitanju Pisma i razmišljanjem o njemu. Svaka nevolja u našem životu pronađe rešenje u posebnom biseru biblijske istine. Nada je ruka koja uzima ova blistava blaga i čvrsto ih postavlja u srce. Dok čekamo da Gospod ispuni obećanja, naša istrajnost će biti na ispit, ponekad satima, ponekad godinama, ali nuda nam daje snagu da ostanemo čvrsti, bez obzira na trajanje ili jačinu naše probe.

Sa sigurnošću možemo reći da je nuda osobina koja naše oči usmerava prema nebu dok čekamo Isusov drugi dolazak.